

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ЗЛАТОГРАД

4980 Златоград, Смолянска област, ул. "Стефан Стамболов" №1
тел/факс: (03071) 2589; www.zlatograd.bg E-mail: obs@zlatograd.bg

Препис – решение:

Прието на **редовно** заседание на ОбС – Златоград, проведено на **30.05.2012 г.**,
Протокол № 16

ПО ТОЧКА: 11.2.

ОТНОСНО: Програма за развитие на туризма на територията на община
Златоград за период 2012 - 2015 г.

ОбС прие

РЕШЕНИЕ № Е 182

На основание чл. 10, ал.1 от Закона за туризма, Общински съвет Златоград,

РЕШИ:

Приема Програма за развитие на туризма на територията на община
Златоград за периода 2012-2015г. (Приложение № 1)

<i>Резултати от поименното гласуване:</i>				
<i>Общ брой Съветници</i>	<i>Общ брой гласували</i>	<i>Гласували "за"</i>	<i>Гласували "против"</i>	<i>Гласували "въздържал се"</i>
17	13	13	0	0

адв. Григор Джангалов

*Председател на Общински съвет
на Община Златоград*

Изготвил:

*Светла Чаушева,
Гл. спец. ТО на ОбС*

**ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД ЗА 2012 - 2015 г.**

I. УВОД

Програмата за развитието на туризма в община Златоград е дългосрочен оперативен документ за реализация на основните приоритети и цели. Тя е разработена на основание чл.10 ал.2 от Закона за туризма и кореспондира с Плана за развитие на община Златоград.

Програмата за развитие на туризма в Община Златоград е съобразена с основните задачи за развитие на отрасъла, наличните ресурси в общината, функциониращите фирми развиващи дейност в областта на туризма и изградените обществени структури в подкрепа на туризма – браншови сдружения в туристическия бизнес и други неправителствени организации. Тя е в съответствие с политиката на местните органи на самоуправление, относно важността на туризма, като отрасъл в местната икономика.

II. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Целта на настоящата програма е туризмът да се превърне във водещ стопански фактор за Община Златоград, чрез целенасоченото използване на природните и културните дадености, както и да се приведе съществуващото туристическо предлагане, в съответствие с потребностите на съвременния туризъм.

Тук са отчетени тенденциите в развитието на общината в икономически, социален, демографски и институционален аспект. Финансовото обезпечаване на дейностите, заложи в програмата се предвижда да се осъществи, чрез общинския бюджет, изграждане на публично-частно партньорство и чрез реализация на общинските проекти по Оперативна програма Регионално развитие и Програма за развитие на селските райони.

Ресурсите за развитието на туризма са разделени на:

- Културно - историческо наследство
- Природно и биоразнообразие
- Възможности за съчетаване на почивка планина и море
- Балнеотуризъм

- Спортен туризъм
- Средства за подслон и развлечения

III. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА СИТУАЦИЯ

Туризмът се оценява като приоритетна област в икономическото развитие не само за община Златоград, но и за Смолянска област. Основна предпоставка за успешно развитие на туризма на територията на общината е реалистичната оценка на факторите, които имат отношение към туристическата дейност.

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Паметници от епохата на Възраждането

Златоград е селище с богата култура и многовековна история. Тук можете да посетите много църкви и параклиси, които свидетелстват, че по тези земи е живяло предимно българско население.

Първото килийно училище, поставило началото на просветно - образователното дело в Родопите, се намира в Златоград. Тук е открит и най-стария писмен паметник от Родопското Възраждане - „Златоградски писмовник" (датиращ от 1852г.), който е без свой аналог сред откритата досега възрожденска книжнина в България. Тук се намира и най- старата църква в Родопите "Успение Богородично"- построена през 1834 година, според преданието, за 40 нощи.

Характерен облик на града придава архитектурния резерват. В него от Националния институт за недвижимо културно наследство са регистрирани над 100 архитектурни паметника на културата. За българските етнографи, историци и филолози Златоград е средище на най- старите традиции на материалната култура и бита на нашия народ. Постройките в резервата се отличават с белите си зидове около дворовете, с откритите одъри, белите обли комини, с широките дъбови врати. Срещат се елементи от ксантийски и пловдивски тип. В дворовете на повечето къщи има кладенци, оградени с дъбови кошове, с "врътки" за въжето и стрехи от едноулучени керемиди. В старата част на града се намира и Възрожденския ансамбъл, който не е само застинала картина от онова време. И досега комините на неговите къщи димят, а стаите му се изпълват с родопска песен и глъч. В архитектурния резерват има изграден Етнографски ареален комплекс, който представлява една експозиция „на живо". Разположена е в един от кварталите на Златоград, известен с името си "Стария град" - няколко улици с обитаеми къщи в традиционен архитектурен стил. Много интересни са работилниците, представящи традиционни занаяти. Целогодишно, в автентичен и подходящ интериор се възпроизвеждат на живо всички дейности, свързани с първичната обработка на вълна, козина и памук, на предачеството, плетачеството, тъкачеството - с отвесен и хоризонтален стан (вкл. и мутафчийство), абаджийство, гайтанджийство и терзийство,

ножарство, както и производство на родопски специалитети и напитки от Златоградско.

В резервата може да се види шевна машина на повече от 100 години, както и нагледно да ви покажат как се коват средновековни мечове.

Воденицата е един от най-атраktivните обекти, включващ три съоръжения - валявица, тепавица и воденица- караджейка.

Около землището на Златоград разположени на четири хълма, има параклиси, чието естествено положение образува така наречената „Кръстата гора“. И до днес се смята, че те закрилят града.

Сакралната зона "Кръстата гора", вероятно е определена още от времето на езическите светилища, превърнати по-късно в християнски култови места. Това са: "Св. Атанас" (със съществуващ параклис), "Св. Илия", "Св. Елена" и "Св. Екатерина". Мислените линии, съединяващи срещуположните върхове образуват своеобразен кръст. Затова именно местното население нарича цялата зона на кръста "Кръстата гора".

Местността "Белите камъне" е планински връх над с. Старцево. От него се открива великолепен изглед обхващащ почти целите Източни Родопи. Археологическите наблюдения на върха показват, че в дълбоките цепнатини на скалите траките са поставяли монети, керамични съдове, жито, просо, а след това замазвали цепнатините с глина. Това дава основание на археолозите да го определят като антично светилище от V в. пр. Хр. до IV в. сл. Хр. Най-внушителният исторически обект, разположен в местността "Белите камъни", е светилището, посветено на Бога-Слънце. Ситуативно то е най-голямото между уникалните светилища, разположени край пътя между Перперикон и Златоград.

Слънцето е изначален космически и религиозен символ. Безспорно пред него са се прекланяли и обитателите на изсечения в скалите край град Кърджали монументален древен град Перперикон. Най-ранните археологически находки от него са от Енеолита (VI - IV хилядолетие преди Христа). Разкритата за туристи част от Перперикон е действително впечатляваща и заслужава да се види от всеки един привърженик на културния туризъм. Град Кърджали с Перперикон и Златоград със светилището на Бога-Слънце **са взаимосвързани** с обща нишка - още от времето на древните езически религии и култове. Това потвърждава и съвременния откривател на Перперикон (проф. Н. Овчаров). След като разяснява същността на "няколко уникални светилища", посветени на Бога-Слънце (край селата Мъгляне и Ягнево), разположени по пътя между Кърджали и Златоград, той отбелязва: "**.... всички посочени светилища се ситуират в огромен кръг от планини с диаметър десетки километри. В неговия център е връхът "Белите камъни" над с. Старцево, Златоградско. На това известно отдавна грандиозно светилище се откриват изключително много оброчни предмети и изобилна керамика. Изглежда, че именно то е било главно средище на изповядвания култ към Слънцето.**"

Село Ерма река разполага с възможности за развитие на минен туризъм. Обектът, който може да се преустрои в туристическа атракция, е хоризонтална галерия хр.650 в участък „Митливко“, рудник Ерма река. Галерията е бетонирана, с дължина 120 л.м. ,

има два изхода на повърхността и до тях се стига и с автомобил. Участъкът не е производствен, в него има около 10 камери, с големина на канцеларии. В тях могат да бъдат изложени макети на миньори, старо минно оборудване и различни видове кристали.

Обектът може да започне да функционира след договаряне със собствениците на „Горубсо – Златоград” АД.

Местността „Бельовица” се намира на 22 км от Златоград и на 2 км от центъра на с.Ерма река. Надморската височина е 950 м. В тази местност се намира Воденица и според предания, е построена преди около 150 години. В нея са запазени всички атрибути, свързани с дейността на воденицата, както и ръчно изработения воденичен камък.

До местността е възможно да се стигне и с автомобил. Пътят до „Бельовица” минава през чиста борова и дъбова гора, където има много екологично чисти изворни води и ручей.

Село Кушла се намира на 30 км от Златоград, в непосредствена близост с границата ни с Република Гърция.

Климатът е преходно средиземноморски, тук вирее растението „Джел”, имащо средиземноморски произход.

Селото е изключително богато на природни дадености. В близост до него се намира местността ”Пещерите”, където природата е сътворила изключително причудливи скални образувания.

Особено интересен е естествено образуваният скален мост, който е с дължина около 50 метра. Скалното образувание „Момина скала”, за което има интересни легенди, също представлява атрактивна забележителност.

В недрата на село Кушла е намерена лековита пръст „Мумия”. Тя се среща единствено тук и е доказала ефикасността си при лечение на счупени кости.

В селото се намира и изключително богатата местност „Малката Добруджа”, която дава добра реколта и е свързана с основния поминък на село Кушла.

Тук, единствено в България, се отглежда най-старото Родопско късорого говедо, което е изчезващ и защитен вид.

Село Долен е живописно родопско село в Община Златоград, намиращо се на 16 км от Златоград. Разположено е от двете страни на река Доленска (Саличев дол). Реката извира от източното подножие на връх „Св. Неделя”.

Средната надморска височина е 425м и е заобиколено от всички страни с била, на които средната надморска височина е около 700м. Най-високи са Долен и Горен Папаз - 850м надморска височина.

Според последни изследвания на местен краевед, селището е възникнало около 11 век. Селото разполага с богат ресурс, който да превърне населеното място в привлекателна туристическа дестинация.

Красивата природа дава възможност за изграждане на интересни еко маршрути, по които туристите могат да стигат до различни забележителности, характерни само за този край: галериите за добив на слюда, местата, където някога е имало наблюдателни кули, варници (изградено във земята в кръгла форма приспособление за печене на вар), пещи за печени на керемиди, причудливи „водопади” на Догански дол, римски мост, дъбен път, свързващ Тракия с Беломорието

В местността Мандрата може да се разбере как в миналото се е добивало маслото, сиренето.

В кметството се съхранява етнографско – историческа сбирка.

В кметството се съхранява музейна сбирка.

Село Аламовци е известно с традиционната си родопска кухня. На 1 км от селото се намира бившата застава и кльона.

Кльонът е първото препятствие, което е спирало населението за незаконно преминаване от другата страна на границата.

Преминавайки през гъсти широколистни гори всеки любител на природата може да се наслади на прекрасните гледки, които се разкриват по пътя до **Заставата**.

МУЗЕЙНИ СБИРКИ

Музейна сбирка „Просветното дело в Средните Родопи”

Музейната сбирка е открита в Златоград през 1978 година и е втората по рода си в страната след Априловската гимназия в Габрово. В музея могат да се видят запазени до днес класна, учителска и битова стая на учителя, може да се потопите в просветителския дух и атмосфера на Възраждането.

Експозицията показва нагледно как учениците се обучавали, използвайки взаимноучителния метод: по-големите ученици обучавали по-малките. Децата се учили да четат, пишат, изучавали граматика, история и ботаника. Учебните помагала и учебници се набавяли от пловдивски книжари от печатната база в гр. Солун. В класната стая са представени пясъчници, восъчници, мастилници, карти, сметало и пръчка послушанка. Един от първите учебници в златоградското училище е Неофитовото евангелие издадено през 1859 г. в Лондон.

На втория кат(етаж) на чардака се намира т.нар. "миндерлък" - тук е битовия кът във Взаимното училище.

Тук има възможност и условия за провеждане възстановка на учебен ден или тържествени мероприятия от училищния живот.

Музейна сбирка на съобщенията

Тя е единствената в България. Музеят е обявен през 1987 година и се намира под управлението на Български пощи. Експозицията е разположена на 200 кв.м в реставрирана къща , обявена за паметник на културата. Съдържа много богат снимков материал и документи, касаещи историята и поминъка на града от създаването на първата българска поща. Има над 300 музейни единици: марки, стари телефонни и телеграфни апарати, фотоси, морзови апарати, кантари, ръчни пощенски теглилки, ведомост за заплати от 1913 г., пощенски трактове... Включва и документи, богат библиотечен архив, фотоархив.

Музейната сбирка към църквата "Св. Атанас" в село Старцево съществува отскоро. Храмът "Свети Атанасий Велики" е открит и осветен през 1998 година от Пловдивския митрополит Арсений. Освен храма църковният ансамбъл включва още магазин, музей и жилище за свещеника на обща площ 250 кв.м. Три икони са дар от НИМ, както и уникалната камбана, принадлежала на Гложенския манастир. Иконостасът е дело на тревненски майстори, а 37-те икони - на софийското семейство Лазаров и Сарова. В музея на християнството са изложени кръст, кандило и икона, намерени при ремонта на джамията в селото през 1916 г. Експонирани са още монети, глинени съдове от тракийския период.

Етнографски музей

Историко-етнографската музейна експозиция се намира в една от двете сгради, съставляващи своеобразен архитектурен ансамбъл - от втората половина на XIX век, който носи името на някогашните си стопани "Александрови къщи".

В уводната зала са експонирани археологически находки от Златоградския етно-културен ареал. Те са от четири исторически епохи: **на траките** (първото историческо засвидетелствано население по нашите земи) - от второто хилядолетие преди новата ера до завладяването на тракийските южнодунавски земи през 45 г. след н.е. от Римската империя; **на Римското владичество** - от средата на I век от н.е. до края на IV век, когато Римската империя се разпада на две части - Западна и Източна (359 г.); **на Ранна Византия** - от края на IV век до образуването на Българската държава през втората половина на VII век. **на Българската държава** - от създаването и до нейното падане под османско владичество (681-1396 г.)

Първата част на следващата зала е посветена двата традиционни поминъка на българите: земеделие и скотовъдство, а във втората част се намират традиционни уреди и съдове за първоначално подготвяне на храни (хромел, чутура и подобни). Тук с особено висока стойност е колекцията на традиционно облекло от Златоград и Златоградско.

Вторият етаж на "Александровата къща" се състои от просторен салон, две стаи и къшк. В салона - в отделни витрини - са подредени характерни за Средните Родопи накити и обреден реквизит (със съответните местни особености). Естествено преобладават женските украшения (предимно от сребърни сплави).

Единствено тук - в българска музейна сбирка - може да се види традиционна шапка от женска носия с пълен набор от метални украси към нея. Особено се запомня представителният накит "муска с калем".

В първата стая е монтиран отвесен стан за големи постелки и завивки (изработени от вълна и козя козина). Този стан е най-стар като тип в историята на човечеството въобще.

Във втората стая е пресъздадена традиционна за Златоград обстановка - през втората половина на XIX - началото на XX в

Архитектурни паметници от началото на 20 век

Със Заповед № РД 9Д-0008 от 25.07.2011 година, Министерът на културата декларира като единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност с категория „местно значение“ Старото училище с камбанарията. Училището с часовникова кула и камбанария е четвъртото в гр. Златоград. То е естествен приемник на образователното дело, започнало с откриването на Килийно училище в Стоянквата къща през 1830 година, продължило в нарочно построената за целта сграда в двора на църквата „Успение Богородично“ /1834 г./ и преминало в светско образование в едно от първите български светски взаимни училища, създадено през 1852 г. Съхранената възрожденска традиция след освобождението заражда идеята за изграждане на нова голяма и модерна сграда за общоградско училище. Строителството започнало с доброволните средства и труд на златоградчани през октомври 1931 г. На 14 октомври 1934 г. е завършен първия етап на новата сграда и веднага започнали учебни занятия.

Сградата носи белезите на архитектурата на 30-те години на ХХ век. Особеното при нея е необичайното използване на един иначе традиционен за българското възраждане архитектурен обем – часовниковата кула, която тук е запазила своята структура и външен облик, но е придобила нова смислова натовареност. Тук тя е призвана да допринесе за създаването на представителен и тържествен вид на сграда, на която обществото е отредило да приюти особено важна функция – образование.

Религиозни обекти

Религиозните паметници в границите на Златоград са много красиви и представляват огромен интерес за туристите. С най-голямо значение са: църквата "Успение Богородично", църквата "Св. Георги Победоносец"; параклисите "Св. Атанас", "Св. Неделя", "Св. Константин и Елена".

Църквата "Успение Богородично" се намира в центъра на Златоград и е построена през 1834 година. Тя е една от най-старите църкви в Средните Родопи. Близко половин метър е вкопана в земята. Тя е вкопана, с наклонен терен, трикорабна, едноабсидна, четирикатна, леко разстлана. Градежът на църквата е от каменна зидария, подът също е каменен, а таваните са дъсчени. Част от иконите са изцяло нови, а всички други са възрожденски, рисувани най-вероятно през 19 век. Майсторите зографи са неизвестни, но личи рисунъка на художници, представители на Самоковската и Тревненската школи. С влизането в нея човек слиза с няколко стъпала и остава впечатлен от майсторското изпълнение. На иконостаса има ценни икони, като една от тях е на Захари Зограф. След построяването ѝ, в една от постройките на двора ѝ, се премества, откритото през 1830 г. в Стоянквата къща, килийно училище.

В църквата били събирани и опазени стари ръкописи, църковнославянски книги и утвари, донесени от Света гора и Божи гроб. В нея се съхранявала и съставената още по време на турското робство „История“ за Делю Войвода. За съжаление тази „История“ изчезва по време на борбите за самостоятелна църква.

Църквата „Св. Георги”, според надписа от северната фасада е построена през 1871 г. и представлява голяма, куполна едноабсидна псевдобазилика с открит притвор на запад. Църквата е осветена на 23 юли 1872 г. от пловдивския митрополит Панарет и дякон Максим, сетнешен пловдивски митрополит.

Символ на Златоград

Легендарният хайдутин и борец за свобода и независимост на родния край - Делю войвода е символ на Златоград. В негова чест са двата паметника – Лобното място и на централния площад. Създадената за него народна песен, вложена в космическите станции „Вояджър-2“ и „Вояджър-1“, литна в Космоса през 1977 година. Делювата песен е представителна за културата на земята при срещата им с други разумни същества. Ежегодно в Златоград се провеждат Делюви празници през втората половина на месец септември, които привличат стотици гости и участници във възстановките.

ПРИРОДНО И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Община Златоград се характеризира с изключително запазено биологично разнообразие, непокътнати и до момента природни местообитания за редица защитени растения и животни. Антропогенният фактор, който е най-голямата заплаха за биологичното разнообразие на територията на общината, за наша радост не е оставил сериозно отражение върху нея. Изключение правят районите свързани с минно-добивната дейност на Горубсо, където е нанесено безвъзвратно отрицателното му въздействие върху околната среда.

В горите най-разпространени са широколистна дървесна растителност - бук, габър, дъб, бреза и дрян, а от иглолистните видове - смърч, ела, бял и черен бор.

Впечатление правят още красивите диви орхидеи, пролетното ботурче, джела, планинското кокиче, родопското подрумиче и много други редки растения.

На територията на общината се намира единственото вековно дърво от вида питомен кестен на /280 год./ и 12 вида редки растения записани в Червената книга на България.

Защитената зона „Циганско градище – Мързян” е включена в Натура 2000 по Директивата за местообитанията на дивата флора и фауна.

Вековните гори от зимен дъб и бук са със семенен и издънков произход и са се запазили поради недостъпния терен и липсата на пътища около тях. Някои подотдели са на възраст над 140 години! Запазената вековна широколистна гора освен, че е с огромна научна и консервационна стойност, привлича и такива усамотени видове като мечката и глухаря. Популацията на последния там е доста многобройна и заедно със съседните терени в община Рудозем, покрива изискванията за орнитологично важно място от световно значение.

Защитената зона граничи с гръцкия Национален парк Родопи и с включеното в него гръцко Натура 2000 място GR1120003.

С изключително значение за община Златоград е и територията на църковно – манастирската крепост «Св.Неделя». Разположена е на висок връх, на 8 км от гр.Златоград. «Св. Неделя» е определена и за обект с природо-защитна зона.

Подчертано планинският характер, скални феномени в околността, пещери, предлагат условия за развитие на спелеотуризма, туристическото ориентиране, и други планински спортове.

На територията на общината има множество малки, в повечето случаи наземни пещери, които представляват интерес за туристите. Съществуват и възможности за практикуване на фотолов, проучване и наблюдение на различни типове скали, наблюдение на редки и застрашени от изчезване обитатели на фауната, което е изключително преживяване за посетителите. Има разработени 4 екопътеки – „Св. Неделя”, „Еко ехо” / Златоград – семеен хотел „Панорама”/, „Планинска прегръдка” /Златоград-св.Атанас/ „По стъпките на Делю хайдутин” / Златоград – връх Костадин/ и 3 велоалеи – до връх свети Атанас, до язовир Златоград и Златоград – св. Неделя – Старцево – тракийско светилище „Белите каменъ”.

ГЕОТЕРМАЛНО НАХОДИЩЕ

Геотермалното находище е общинска собственост. То няма естествен излаз на територията на България и добивът на термални води може да се реализира с помпи, имащи напор не по-малко от 160-200 м. Геотермалната аномалия „Ерма Река” е установена през 1965 г, като със сондажи са подсечени богати метасоматични орудявания в сложни хидрогеоложки и геотермални условия.

В следствие за проучване на района са прокарани над 56 броя структурни сондажа. Установява се, че в Ерморечието на не голяма дълбочина /400-600м от повърхността/ е разположен т.нар. 1-ви мраморен хоризонт с мощност над 800 м. На тази дълбочина първичната скална температура е в диапазон 80-90-130°C. Според някои специалисти статичните запаси на термалните води в 1-ви мраморен хоризонт са от порядъка на 200 млн. м³, според други 500 млн. м³, а динамичните запаси - 30-100 л/с., средно 60 л/с. За изследване на възможностите за оползотворяване на минералната вода през 1990 год. е проведено опитно водоизливане. Количеството на изчерпаната вода е около 670 000 м³. Дебитът от три сондажа на хор.300 варира от 153 до 148 л/сек, с температура 87°C. Средното понижение на пиезометричното ниво след водочерпенето е 12 м. За времето на прекъсване от 75 дни се установява възстановяване на пиезометричното ниво на 6 метра. Изводът е, че дебитът на водата е сравнително стабилен във времето с малка величина на понижение, бързо възстановяване, след прекратяване на водоизлива и постоянна температура. В момента утвърденият воден ресурс за геотермалното находището е 27 л/с с температура 87-90 °C Експлоатационният ресурс на находището е утвърден със Заповед № РД-87 от 31.01.2012 г. на МОСВ.

За оползотворяването на енергията на геотермалната вода като природен ресурс е изготвен работен проект през 2008 г., който включва изпълнението на четири подобекта със специфични по своя характер строителни дейности:

- **Подобект 1** Водовземно съоръжение-прокарване и оборудване на сондаж (860 m) за улавяне на минералните води, оборудван с помпа и автоматика.
- **Подобект 2** Изграждане на тръбопровод с тръби от епоксидна смола, армирани с намотани на кръст стъкловлакна, топлоизолиран, с дължина 13 500 m. По трасето се изграждат шахти за монтаж в тях на контролно-измервателна и регулираща апаратура.
- **Подобект 3** Изпълнение на сграда на Геотермална централа в гр. Златоград, оборудвана с техника за контрол на налягането в тръбопровода и за контрол температурата на водата от градската мрежа.
- **Подобект 4** Строителство на градска топлопреносна мрежа с предварително изолирани стоманени тръби, изграждане на седем абонатни станции за отопление на осем обществени сгради, изпълнение на два моста с дължина 18m и 32m за преминаване през реката в града.

Дългосрочната концепция на местната власт е за разширяване на възможностите за допълнително използване на минералната вода за балнеолечение, оранжерийно отопление, и др.

Описаните по долу общински инвестиционни предложения са отворени към бизнеса, а вложените частни инвестиции в тяхното реализиране без съмнение ще допринесат за развитието на туристическия и икономически потенциал в региона, повишаването на конкурентоспособността, осигуряване на заетост и намаляване на миграция на младите хора към по-големите градове :

- За изграждане на **Балнеосанаториум** е отреден терен за застрояване, общинска собственост, с обща площ 5 541м². Районът, в който се намира имота е търговски, административен и обслужващ център, с възможности за включване към съществуващата инфраструктура - ВиК, ел. мрежа, телефонизация и бъдещата топлопреносна мрежа.

- **Комплекс Пирийца** е атрактивна общинска собственост с възможности за използването и за балнеотерапия. С обща площ от 2 629 кв.м., комплекс Пирийца се намира на около 5 км. от Златоград в местност, която се характеризира с изключително запазено биологично разнообразие и красива природа. В имота е изградена масивна сграда със застроена площ 698 кв.м., която може да бъде реконструирана в балнеосанаториум, хотелски комплекс, предлагащ сра и други услуги. Обектът е присъединен към съществуващата инфраструктура - ВиК, ел. мрежа и има възможност да бъде включен и към топлопреносната мрежа.

- **„Плувен басейн Златоград”** е общинска собственост и е част от Спортен комплекс, състоящ се от стадион с площ 16 663 кв.м и плувен басейн с площ 6 337 кв.м. В него има построени:

- две сгради – двуетажна /154 кв.м.ЗП/ и едноетажна /15 кв.м. ЗП/;
- голям басейн /125 кв.м. ЗП, с размери 50/25м и дълбочина 2.20м;
- детски басейн /160 кв.м. ЗП/ .

Районът, в който се намира имота е жилищен и е включен към съществуващата инфраструктура - ВиК, ел. мрежа и телефонизация. Има възможност да се присъедини към бъдещата топлопреносна мрежа. Южната му част е в съседство с

трансграничното комуникационно трасе “Златоград-Термес-Ксанти”.

Съществуваща туристическа база

СРЕДСТВА ЗА ПОДСЛОН

• Хотели	0 бр.
• Семейни хотели	5 бр.
• Хостел	1 бр.
• Къщи за гости	14 бр.
• Самостоятелни стаи	8 бр.

ОБЩО 28 бр.

По категории

• ***	16 бр.
• **	8 бр.
• *	4 бр.

Брой легла

• Хотели	0 бр.
• Семейни хотели	143 бр.
• Хостел	58 бр.
• Къщи за гости	210 бр.
Самостоятелни стаи	51 бр.
ОБЩО	462 бр.

ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЕ

• Лоби бар	1 бр.
• Бирария	1 бр.
• Бистро	2 бр.
• Винарна	1 бр.
• Закусвалня	3 бр.
• Кафе-аператив	25 бр.
• Кафе-клуб	2 бр.
• Кафене	1 бр.
• Нощен бар	1 бр.
• Дискотека	1 бр.
• Механа	6 бр.
• Ресторант	2 бр.
• Снек-бар	10 бр.
• Фаст-фууд	1 бр.
ОБЩО:	57 бр.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА

Приоритетните действия за развитието на туризма, които кореспондират с Общинския план за развитие, са:

1. Инвентаризация на културно – историческите обекти – състояние, достъпност, значение, необходими мерки за опазване и реставрация – издаване на туристически справочник, рекламни и образователни мултимедийни продукти и печатни издания (брошури, дигитални, плакати и др.);
2. Подобряване условията на разработените туристически маршрути на база културно – историческите, археологически и природни ресурси;
3. Поддържане на актуална база данни на туристическите обекти (места за настаняване, заведения за хранене и развлечения,

- забележителности, културни събития, атракции); създаване на специализирана фототека;
4. Подобряване на инфраструктурата до и около туристическите обекти (места за настаняване, забележителности, защитени територии и др.);
 5. Разработване на създадения към община Златоград информационен туристически център;
 6. Ограничаване и премахване на замърсяванията около туристическите обекти, премахване на нерегламентирани сметища, поставяне на контейнери и кофи за смет;

Развитие на селски (еко) туризъм в община Златоград – с. Старцево, с. Ерма река, с. Долен, с. Аламовци, с. Кушла (да се акцентира на възможностите в тези населени места – места за хранене, културни и природни дадености, /

7. Проектиране и обособяване на места за отдих в крайградската зона;
8. Изработване и поставяне на информационни и указателни табели и карти на археологически, исторически и туристически обекти с подходящо атрактивно осветление;
9. Възстановяване и изграждане на обекти за образователен туризъм (лагери, зелени училища, специализирани образователни пътеки и детски площадки в района на парка и т.н.);
10. Създаване на условия и подходяща инфраструктура за развитието на спортен туризъм – ремонт на съществуващата спортна база и изграждане на нови обекти за спорт и отдих;
11. Създаване на туристически имидж на община Златоград – създаване на самостоятелна идентичност на района като туристическа дестинация със специфичните аспекти – културен туризъм; почивка „две в едно” – Златоград – планина и море;
12. Разработване на конкурентноспособни регионални туристически продукти и услуги, съответстващи на търсенето;
13. Развитие на човешките ресурси заети в туристическия сектор и обучение;
14. Подкрепа за създаването на местни, регионални и международни партньорства – установяване на трайни контакти с национални и международни туроператорски фирми за привличане на по-голям брой български и чуждестранни туристи;
15. Идентифициране на съществуващото и потенциално търсене на продукти и услуги от посетителите с интереси в областта на

селския, еко, културен, спортен туризъм и балнеолечение;

16. Интегриране на туристическото предлагане на община Златоград с предлагането в региона на съседна Република Гърция

17. Популяризиране на туристически предимства на община Златоград, чрез активна и целенасочена рекламно информационна дейност;

18. Популяризиране културното наследство и атрактивните традиции на общината и региона, инициране и участие в национални и международни проекти за културен обмен.

19. Интегрирано използване на геотермалната вода

За постигане на стратегическите цели за развитието на туризма на територията на Община Златоград са набелязани конкретни мерки в Общинския план 2007-2013 г. Някои от тях вече са изпълнени, други предстои да се изпълнят за периода 2011-2015 г.

I. Приоритет 5. Създаване и развитие на туристически продукти, чрез използване на природните ресурси и културно-историческото наследство на община Златоград и региона

Мярка 5.1. Подпомагане развитието на културен, спортен, селски, планински, балнеолечебен, ловен туризъм.

5.1.1. Подобряване достъпа до туристическите обекти /хоризонтална маркировка и вертикална сигнализация/

5.1.2. Рекламирање на туристическия потенциал на община Златоград /на хартиен и електронен носител/

5.1.3. Рехабилитация на общински обекти паметници на културата

5.1.4. Рехабилитация на съществуващите музеи и сбирки

Мярка 5.2 Насърчаване създаването на местни туристически продукти и развитие на техния маркетинг

5.2.1. Разработване на база данни за туристическия потенциал на община Златоград

Създаване на пакети за алтернативен туризъм – Развитие на маршрут „Кръстата гора”

5.2.2. Създаване на училище на занаяти и местни обичаи

5.2.3. Разработване на електронен регистър на местата за настаняване

5.2.4. Осъществяване на културен обмен за популяризиране и развитие на туристическия потенциал на община Златоград

Подкрепа на културни инициативи на самодейците от общинските читалища

Мярка 5.3. Развитие на спорта и включването му в единен туристически продукт

5.3.1. Популяризиране на възможностите за осъществяване на регионални, национални и международни спортни лагери и състезания

5.3.2. Подкрепа на местните спортни клубове, спомагащи развитието на спортния туризъм

Мярка 5.4. Създаване на природно съобразен туристически продукт, спомагащ за запазването на основните туристически услуги и създаването на нови, така че да се увеличи броя на посетителите и да се създаде постоянен поток от туристи, оставащи в района за повече от един ден.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на Стратегията за развитие на туризма през 2011-2015 година ще даде възможност за създаване на предпоставки и партньорства за реализация на стратегическите цели за развитие на общината през 2011 – 2015г., една от които е издигането на туризма като приоритет за Община Златоград.

Опазването на културно-историческото наследство и съхраняването на нашата културна идентичност, утвърждаването на град Златоград и района като туристическа дестинация и развиването на конкурентноспособен туристически продукт са съществени мерки, дефинирани в Общинския план, максимално удовлетворяващи нуждите на населението и стимулиращи изграждането на ползотворни публично-частни партньорства с фирми от туристически бранш в Общината.

Успешното изпълнение на заложените в Стратегията мероприятия е немислимо без наличието на работещо публично-частно партньорство между местната власт, частния бизнес, професионалните учебни заведения, областните и национални браншови организации и НПО.

адв. Григор Джангалов

*Председател на Общински съвет
на Община Златоград*

Изготвил:

*Светла Чаушева,
Гл. спец. ТО на ОБС*